XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

galicia

A SANIDADE AMBIENTAL EN GALICIA NO MARCO DA SAÚDE PÚBLICA

LIII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL
Palas de Rei, 17-20 febrero de 2014

Ángel Gómez Amorín
Teléfono: 881.542.950
Email: angel.gomez.amorin@sergas.es

Definiciones de salud

Concepto dinámico: posee una cierta actividad, se puede aplicar tanto a individuos como a colectividades. La salud y la enfermedad forman un continuo, cuyos extremos son el óptimo de salud y la muerte.

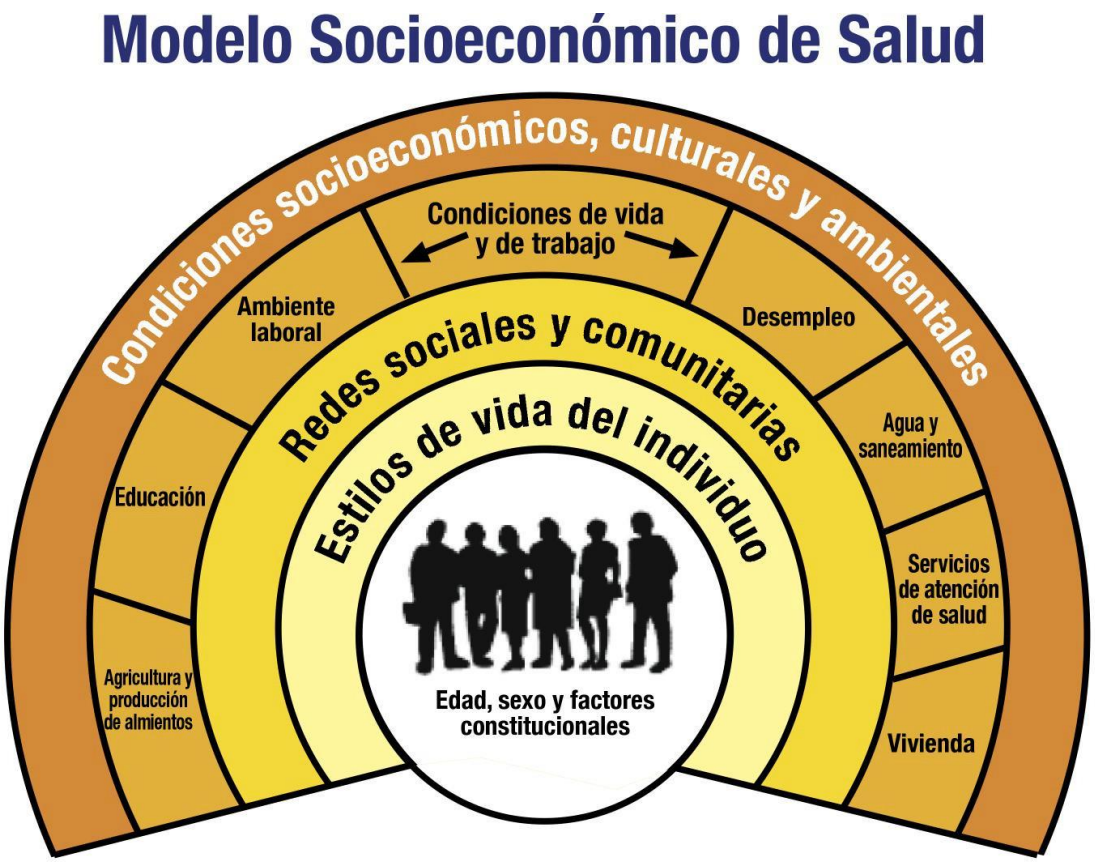

El concepto actual: se explica la salud desde el **proceso adaptativo del hombre a su medio físico y social**. Se considera la salud como un fenómeno **psico-biológico, social, dinámico, relativo y muy variable**.

- Un elemento común en todas las definiciones es que "el estado de salud de una persona o de una población en un momento dado es el resultado de la acción de distintos factores en momentos diferentes"
- Se trata de una adaptación dinámica al medio natural y socioeconómico-cultural que nos rodea, la cual está condicionada por múltiples factores que influyen sobre el estado de salud y que llamamos determinantes de salud.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

Determinantes de la salud

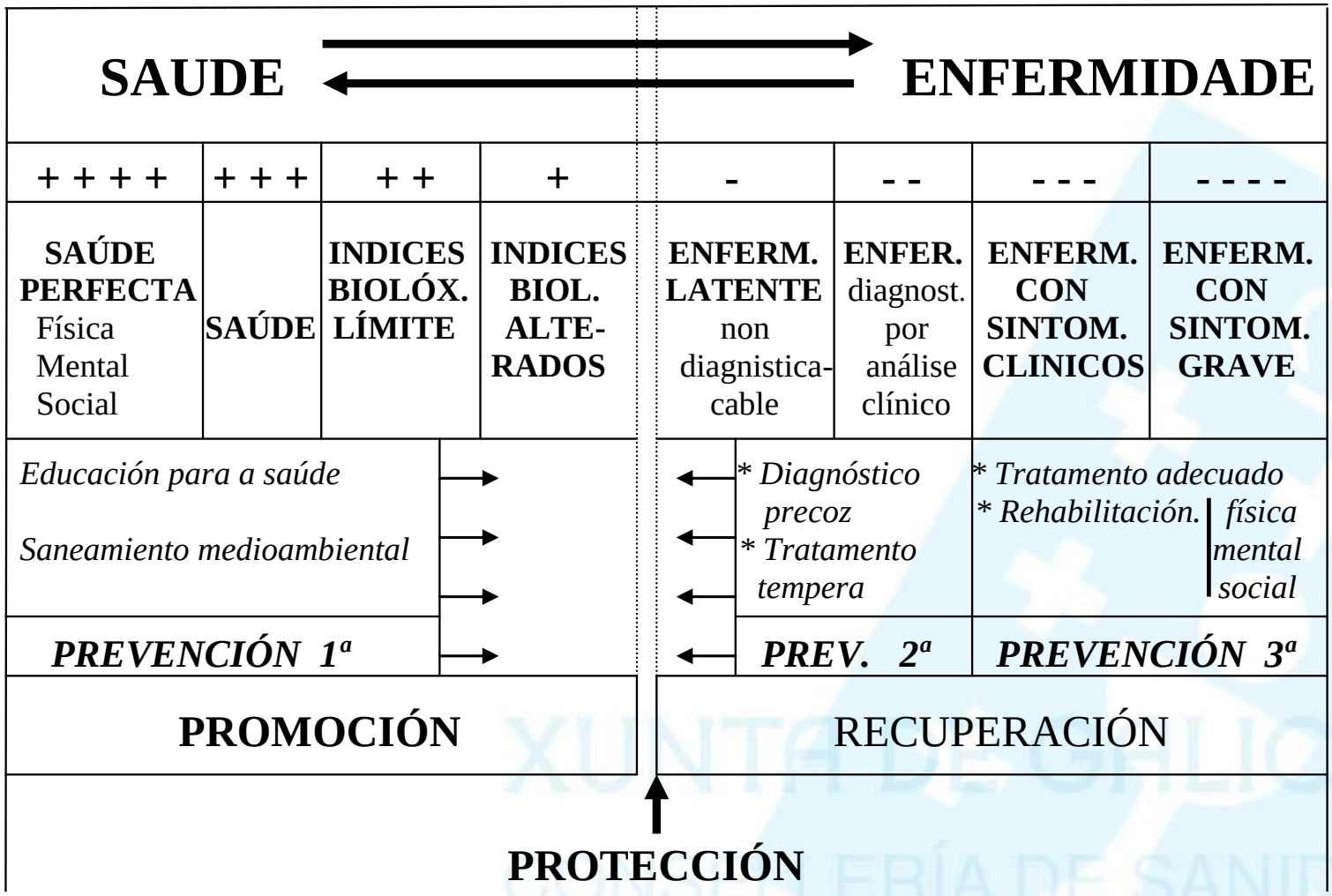

Al centro se encuentra el individuo y los factores constitucionales que afectan a su salud pero que no son cambiables

A su alrededor se encuentran las capas que se refieren a determinantes posibles de modificar:

- los estilos de vida individuales
- comunidad y las redes sociales
- condiciones de vida y trabajo, alimentos y acceso a servicios básicos
- condiciones socioeconómicas, culturales y ambientales

DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

SAUDE
ENFERMIDADE
+ + + +
+ + +
+ +
+
-
- -
- - -
- - - -
SAÚDE PERFECTA Física Mental Social
SAÚDE
INDICES BIOLÓX. LÍMITE
INDICES BIOL. ALTE-RADOS
ENFERM. LATENTE non diagnistica-cable
ENFER. diagnost. por análise clínico
ENFERM. CON SINTOM. CLINICOS
ENFERM. CON SINTOM. GRAVE
Educación para a saúde
Saneamiento medioambiental
* Diagnóstico precoz
* Tratamento tempera
* Tratamento adecuado
* Rehabilitación. física mental social
PREVENCIÓN 1ª
PREV. 2ª
PREVENCIÓN 3ª
PROMOCIÓN
RECUPERACIÓN
PROTECCIÓN

Marco legal que regulamenta as actuacións en materia de sanidade ambiental dentro do Sistema Nacional de Saúde

Lei Xeral de Sanidade considera a sanidade ambiental coma un dos piares básicos fundamentais das actuacións sanitarias do Sistema Nacional de Saúde (artigo 19)

- sanidade ambiental, estará presente nos programas de saúde.
- as autoridades sanitarias propoñerán ou participarán con outros departamentos na elaboración e execución da lexislación sobre:
  - Calidade do aire
  - Augas
  - Alimentos e industrias alimentarias
  - Residuos orgánicos sólidos e líquidos
  - Solo e subsolo
  - As distintas formas de enerxía
  - Transporte colectivo
  - Sustancias tóxicas e perigosas.
  - Vivenda e o urbanismo
  - Medio escolar e deportivo.
  - Medio laboral
  - Lugares, locais e instalacións de esparcemento público
  - Calquera outro aspecto do medio ambiente relacionado coa saúde

Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia, dentro das actuacións en materia saúde pública recolle o establecemento de estándares de produción e de medidas de protección da saúde fronte a riscos ambientais, como os derivados

- de produtos alimenticios
- do uso de produtos químicos
- de axentes físicos
- da contaminación atmosférica
- do uso das zonas de baño
- da xestión e tratamento de residuos e augas residuais
- das augas de consumo
- da sanidade mortuoria
- a prevención dos riscos para a saúde nos casos de catástrofes ambientais

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

Marco legal que regulamenta as actuacións en materia de sanidade ambiental dentro do Sistema Nacional de Saúde

Lei 33/2011, do 4 de outubro, Xeral de Saúde Publica,

Capítulo VI. Protección da saúde da población. Artigo 30. Da sanidade ambiental

- A sanidade ambiental ten como funcións:
  - A identificación, a avaliación, a xestión e a comunicación dos riscos para a saúde que poidan derivarse dos condicionantes ambientais
  - A vixilancia dos factores ambientais de carácter físico, químico ou biolóxico e das situacións ambientais que afectan ou poden afectar á saúde
  - A identificación das políticas de calquera sector que reducen os riscos ambientais para a saúde.
- As Administracións públicas implantarán programas de sanidade ambiental, coordinados polas Administracións sanitarias, para elevar o nivel de protección da saúde ante os riscos derivados dos condicionantes ambientais.

DIRECCIÓN XERAL DE INNOVACIÓN E XESTIÓN DA SAUDE PÚBLICA

DECRETO 310/2009, 28 de maio, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Sanidade (DOG 109, de 5 xuño 2009)

SUBDIRECCIÓN XERAL DE PROGRAMAS DE CONTROL DE RISCOS AMBIENTAIS PARA A SAUDE

SERVIZO DE SANIDADE AMBIENTAL

- SUBDIRECCIÓN XERAL DE INFORMACIÓN SOBRE SAÚDE E EPIDEMIOLOXÍA
- SUBDIRECCIÓN XERAL DE PROGRAMAS DE FOMENTO DE ESTILOS DE VIDA SAUDABLE
- SUBDIRECCIÓN XERAL XESTIÓN
- SUBDIRECCIÓN XERAL DE PLANIFICACIÓN SANITARIA E ASEGURAMENTO

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

FUNCIÓNS DO SERVIZO DE SANIDADE AMBIENTAL

A proposta do informe vinculante ao que fai referencia a Lei 5/1995, de regulamento das augas minerais, termais, de manancial e dos establecementos balnearios.

A EXECUCIÓN DOS PROGRAMAS CORRESPONDE A

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación e
Xestión da Saúde Pública

galicia

Plan de vixilancia dos factores de risco ambiental para a saúde de Galicia

2012 2015

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación e
Xestión da Saúde Pública

Edificio Administrativo de San Lázaro
15703 SANTIAGO DE COMPOSTELA
Teléfono 881542300 - Fax: 881542970
www.sergas.es

galicia

ÍNDICE

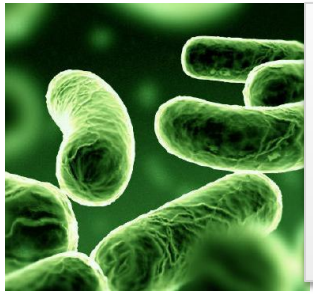
Introdución 1
Parte Xeral 3

1.- Introdución 3
2.- Obxectivos 3
3.- Estratexias 3
4.- Marco lexislativo 4
5.- Organizacion e xestión da vixilancia sanitaria 4
5.1.- Obxecto do programa de vixilancia 4
5.2.- Natureza de vixilancia 5
5.3.- Frecuencia da vixilancia 7
5.4.-Descrición de non conformidades 8
5.5.- Medidas adoptadas ante non incumprimentos 9
6.- Proxectos incluidos no programa 12
7.-Sistema de información 12
8.- Indicadores 13
9- Anexos 15
ANEXO I: Medidas a adoptar ante non conformidades 15

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

Programas de sanidade ambiental xestionados pola DXIXSP

galicia

prevención e control da lexionelose

control sanitario de sustancias e produtos químicos

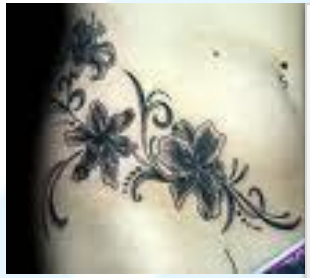
sanitario de vixilancia dos centros de bronceado

vixilancia sanitaria dos abastecementos de auga de consumo humano

vixilancia e control de establecementos e servizos biocidas

sanitario de vixilancia dos establecementos de tatuaxe, piercing e micropigmentación

vixilancia da calidade das augas de zonas de baño

vixilancia e control sanitario das piscinas de uso colectivo

Sanidade mortuoria

Outras actividades relacionadas coa sanidade ambiental

- Informes sobre augas mineromedicinais

- Informe sobre cámpings e campamentos xuvenís

- Informes de avaliación impacto ambiental

- Saúde laboral

- Residuos sanitarios

- Plan de prevención dos efectos das altas temperaturas

- Denuncias ambientais

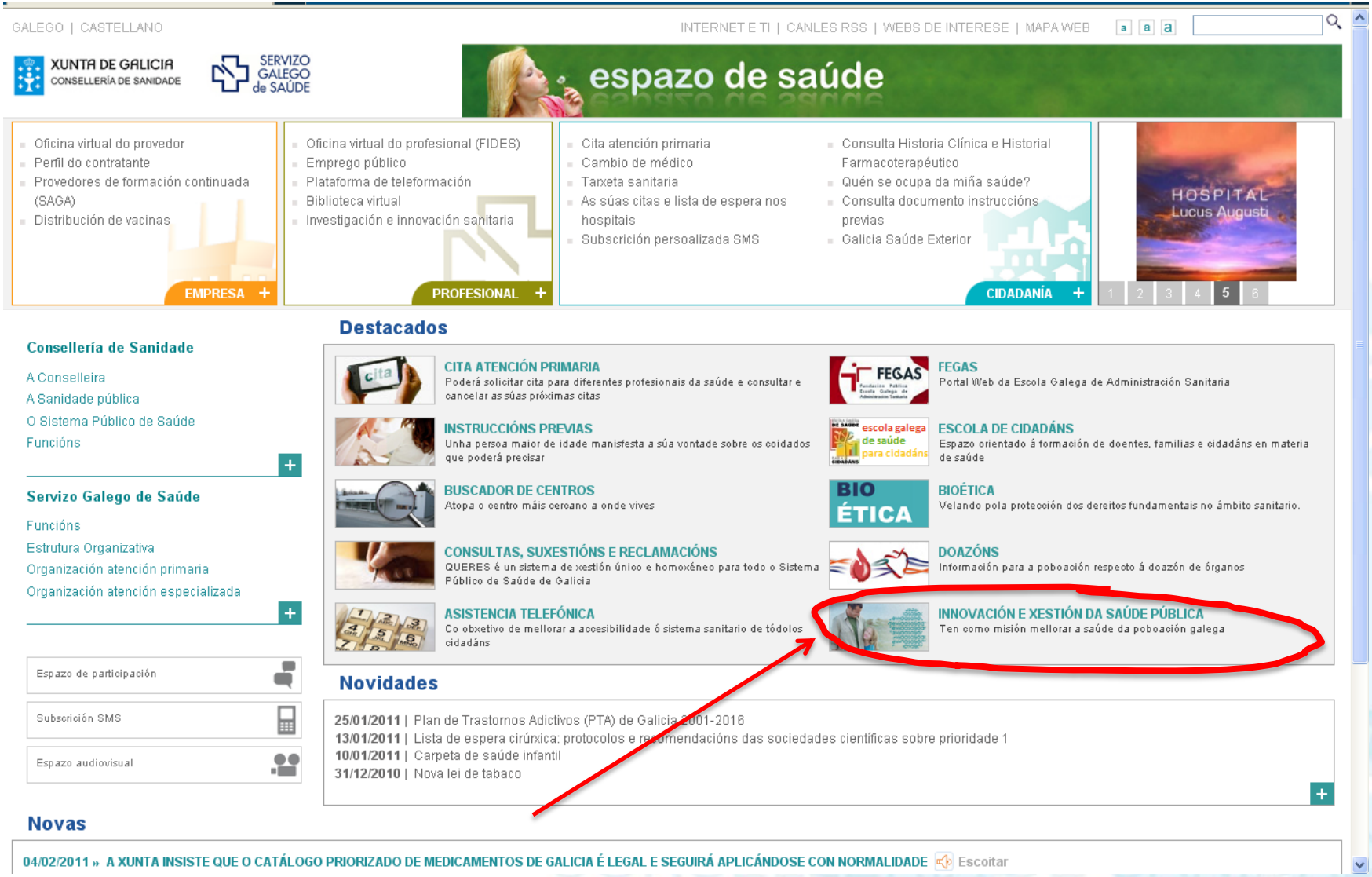
- Informes de riscos sobre campos electromagnéticos

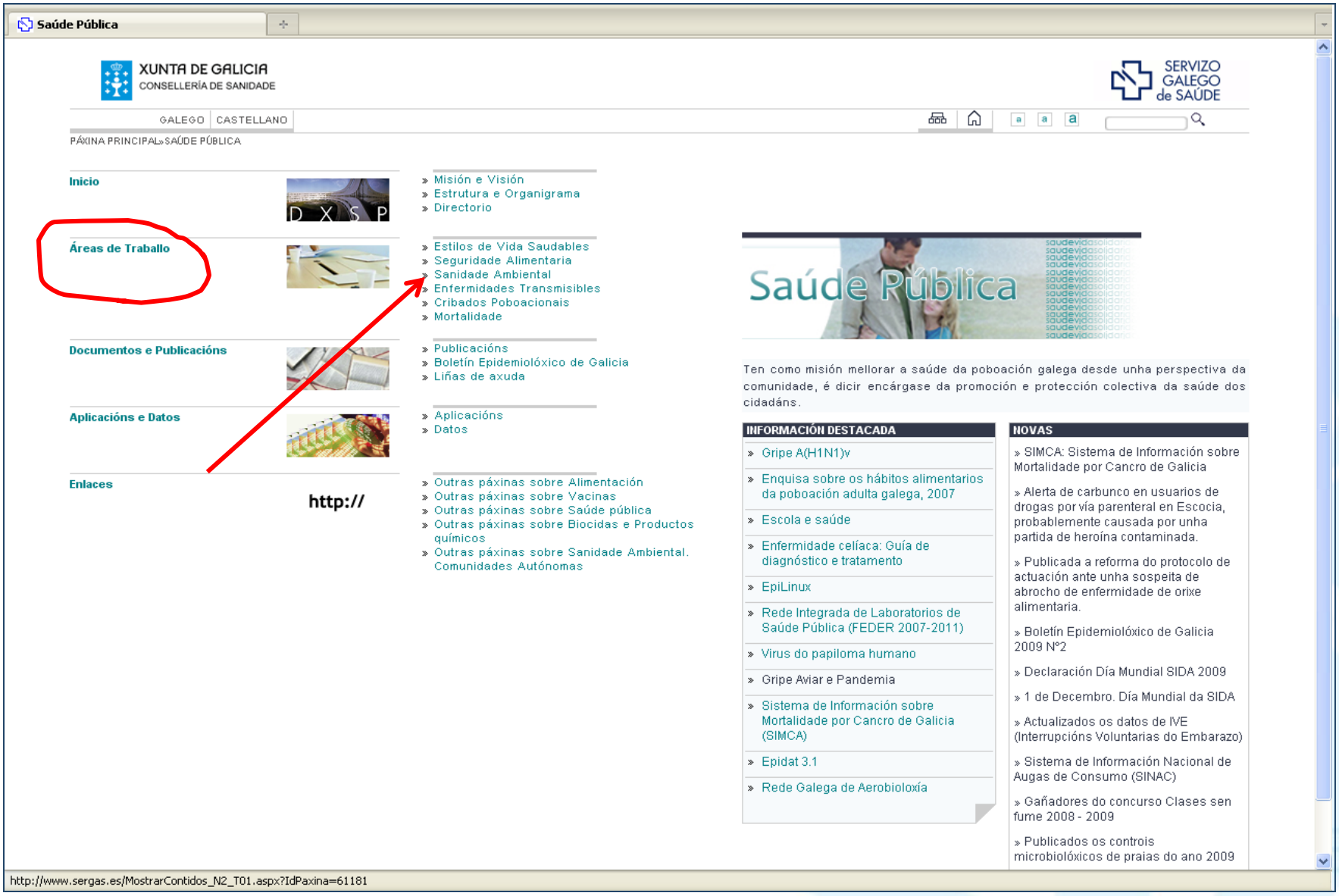

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

http://www.sergas.es

galicia

Saúde Pública
XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
SERVIZO GALEGO de SAÚDE
GALEGO | CASTELLANO
PÁXINA PRINCIPAL» SAÚDE PÚBLICA
Inicio
Áreas de Traballo
Documentos e Publicacións
Aplicacións e Datos
Enlaces
http://
» Misión e Visión
» Estrutura e Organigrama
» Directorio
» Estilos de Vida Saudables
» Seguridade Alimentaria
» Sanidade Ambiental
» Enfermidades Transmisibles
» Cribados Poboacionais
» Mortalidade
» Publicacións
» Boletín Epidemiolóxico de Galicia
» Liñas de axuda
» Aplicacións
» Datos
» Outras páxinas sobre Alimentación
» Outras páxinas sobre Vacinas
» Outras páxinas sobre Saúde pública
» Outras páxinas sobre Biocidas e Productos químicos
» Outras páxinas sobre Sanidade Ambiental. Comunidades Autónomas
Saúde Pública
Ten como misión mellorar a saúde da poboación galega desde unha perspectiva da comunidade, é dicir encárgase da promoción e protección colectiva da saúde dos cidadáns.
INFORMACIÓN DESTACADA
» Gripe A(H1N1)v
» Enquisa sobre os hábitos alimentarios da poboación adulta galega, 2007
» Escola e saúde
» Enfermidade celíaca: Guía de diagnóstico e tratamento
» EpiLinux
» Rede Integrada de Laboratorios de Saúde Pública (FEDER 2007-2011)
» Virus do papiloma humano
» Gripe Aviar e Pandemia
» Sistema de Información sobre Mortalidade por Cancro de Galicia (SIMCA)
» Epidat 3.1
» Rede Galega de Aerobioloxía
NOVAS
» SIMCA: Sistema de Información sobre Mortalidade por Cancro de Galicia
» Alerta de carbunco en usuarios de drogas por vía parenteral en Escocia, probablemente causada por unha partida de heroína contaminada.
» Publicada a reforma do protocolo de actuación ante unha sospeita de abrocho de enfermidade de orixe alimentaria.
» Boletín Epidemiolóxico de Galicia 2009 Nº2
» Declaración Día Mundial SIDA 2009
» 1 de Decembro. Día Mundial da SIDA
» Actualizados os datos de IVE (Interrupcións Voluntarias do Embarazo)
» Sistema de Información Nacional de Augas de Consumo (SINAC)
» Gañadores do concurso Clases sen fume 2008 - 2009
» Publicados os controis microbiolóxicos de praias do ano 2009
http://www.sergas.es/MostrarContidos_N2_T01.aspx?IdPaxina=61181

Sanidad Ambiental

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

SERVIZO GALEGO de SAÚDE

GALEGO | CASTELLANO | CANLES RSS | WEBS DE INTERESE | MAPA WEB | a a a

Espazo de saúde

Saúde Pública

PÁXINA PRINCIPAL » SAÚDE PÚBLICA » ÁREAS DE TRABALLO » SANIDADE AMBIENTAL

- Saúde Pública
- Inicio
- **Áreas de traballo**
  - Estilos de Vida Saudables
  - Seguridade Alimentaria
  - Sanidade Ambiental
  - Enfermidades Transmisibles
  - Cribados Poboacionais
  - Mortalidade
- Documentos e Publicacións
- Aplicacións e datos
- Enlaces

Comunicación e información

Sanidade Ambiental

- Augas de Consumo
- Biocidas
- Campos Electromagnéticos
- Centros de bronceado
- Fume dos incendios
- Información sobre o vertido de fuel do Prestige
- Inverno e saúde
- Lexionelose
- Monóxido de carbono
- Onda de calor
- Piercing, tatuaxe e micropigmentación
- Piscinas
- Policía Sanitaria Mortuoria
- Praias
- Produtos Químicos
- Rede galega de aerobioloxía
- Residuos sanitarios
- Verán e saúde
- X Congreso español e I Iberoamericano de Sanidade Ambiental

Consellería de Sanidade · Servizo Galego de Saúde
Xunta de Galicia

Terminado

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

galicia

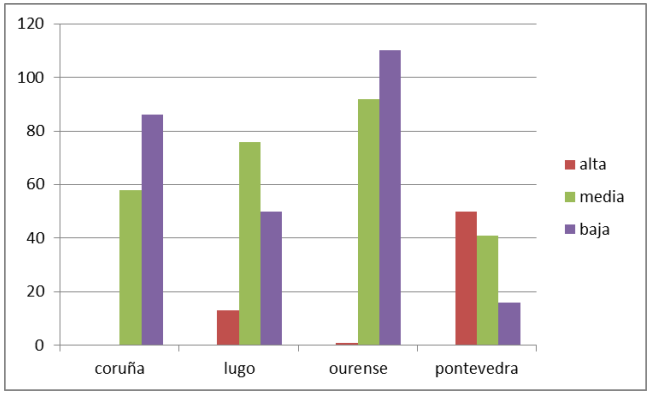
Control de calidade da auga de consumo humano (RD 140/2003)

Vixilancia sanitaria | Autocontrol | Control na billa do consumidor

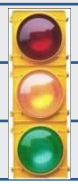
Clasificación dos abastecementos

- O programa establece unha clasificación dos abastecementos que permite priorizar no sistema de vixilancia a aqueles que poidan supoñer un maior risco para a saúde da poboación

PRIORIDADE	CUMPLIMENTACIÓN SINAC	CALIDADE DA AUGA	POBOACIÓN
ALTA	NON	----------	> 2000
	SI	> 20 % incumprimentos parámetros C	> 5000
		> 10% incumprimentos parámetros A ou B	> 5000
MEDIA	NON	----------	< 2000
	SI	> 20 % incumprimentos parámetros C	< 5000
		>10% incumprimentos parámetros A ou B	< 5000
BAIXA	SI	Non incumprimentos	-----
		<20% incumprimentos parámetros C	-----
		<10% incumprimentos parámetros A ou B	-----

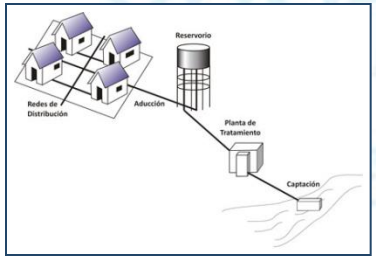
Frecuencias

Prioridade dos abastecementos	Vixilancia sanitaria		
	Inspección do abastecemento	Determinación cloro residual	Análises
Alta 	Cada ANO	Mensual	4/ano
Media	Cada DOUS anos	Bimestral	2/ano
Baixa	Cada TRES anos	Trimestral	1/ano

Protocolo de autocontrol e xestión: o xestor do abastecemento fará constar os seguintes puntos

- relación de entidades singulares de poboación ás que subministra
- nº de usuarios
- plano actualizado con todas as partes do abastecemento
- descrición de cada fase: captación, tratamento, almacenamento e rede de distribución
- descrición dos uso do contorno da captación que poidan afectar a calidade da auga bruta
- titularidade do/dos laboratorios encargados das análises
- medidas que se deben tomar ante problemas mais frecuentes
- medidas ante posibles contaminacións

Resultados vixilancia sanitaria da calidade da auga de consumo (2012)

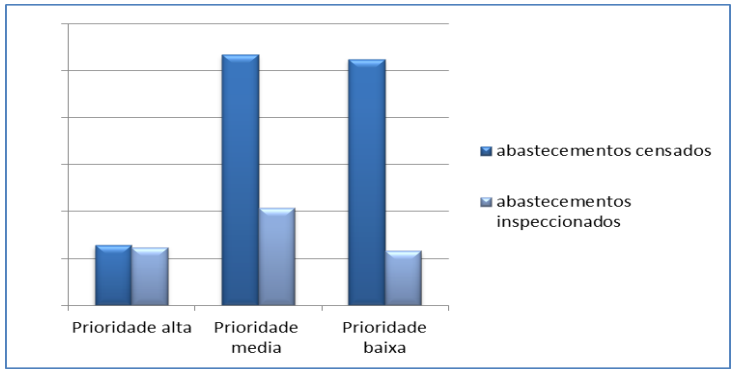
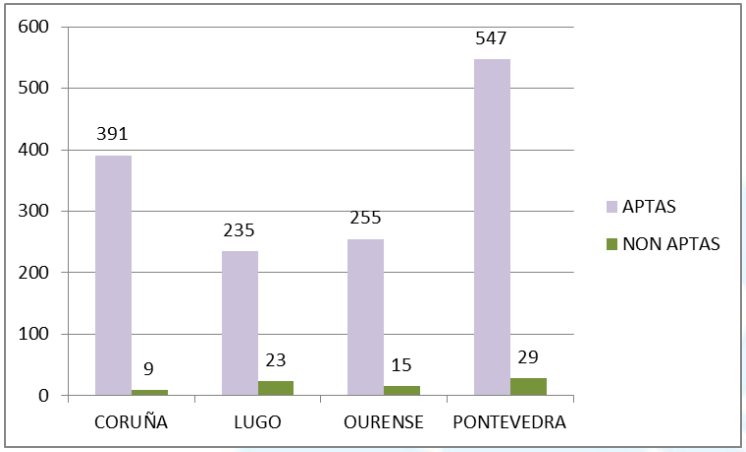
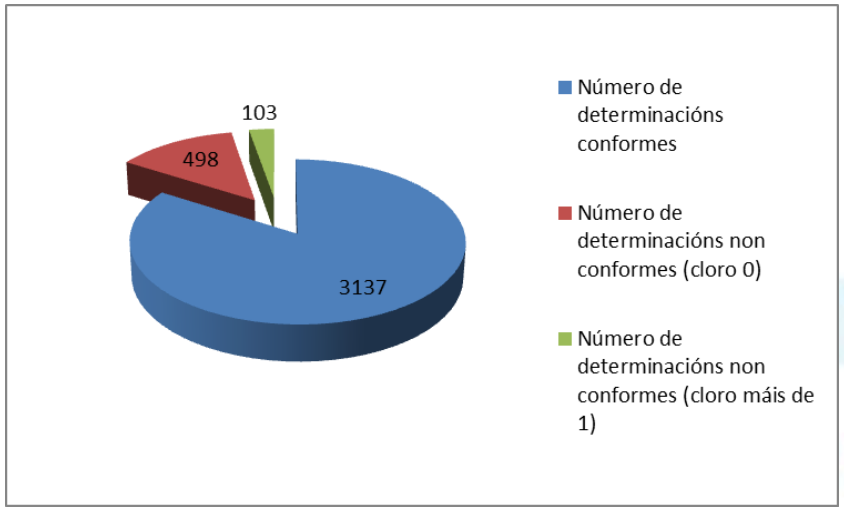
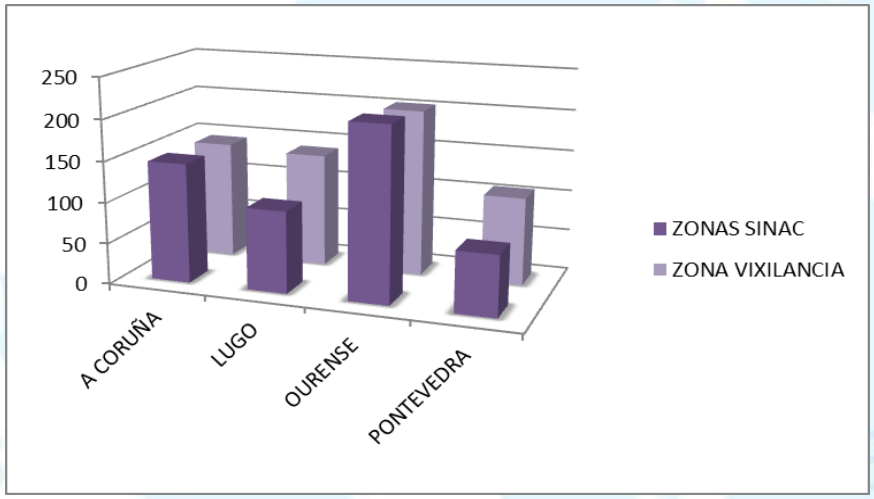

Figura . Clasificación das mostras analizadas por provincias.

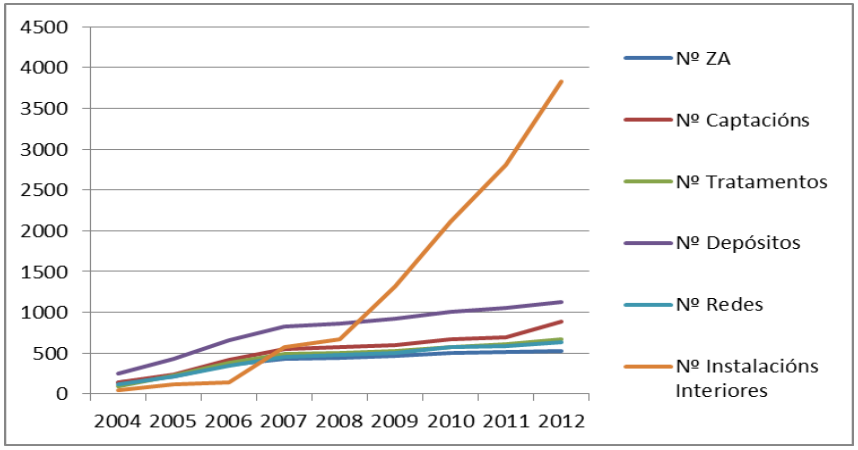

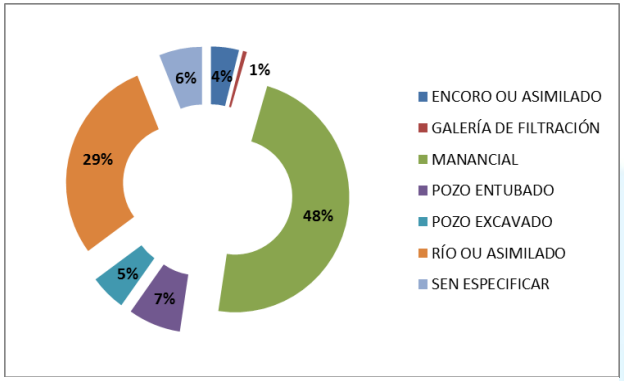
Resultados das determinacións de cloro libre realizadas dentro da vixilancia sanitaria no ano 2012.

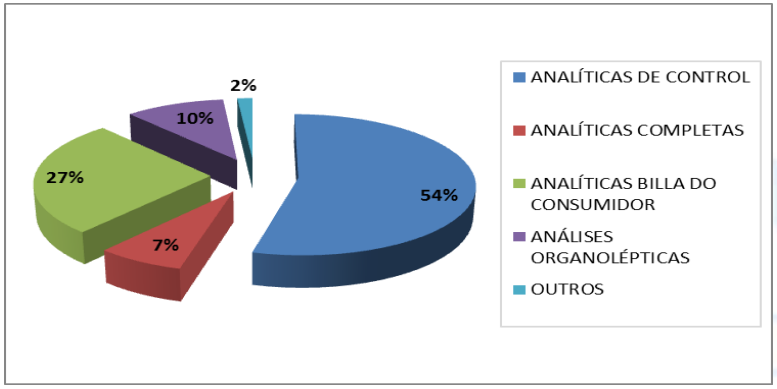
Resultados vixilancia sanitaria da calidade da auga de consumo (SINAC 2012)

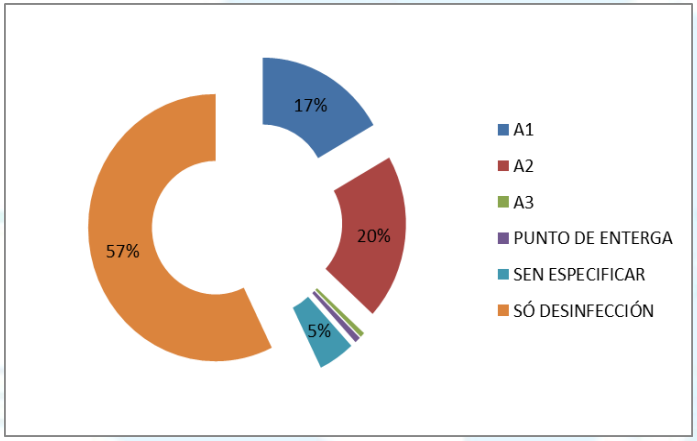

A maioría das captacións en Galicia pertencen a auga de manancial (48%) e río ou asimilado (29%).

Porcentaxe de boletíns analíticos introducidos no SINAC no ano 2012 segundo o tipo de análises.

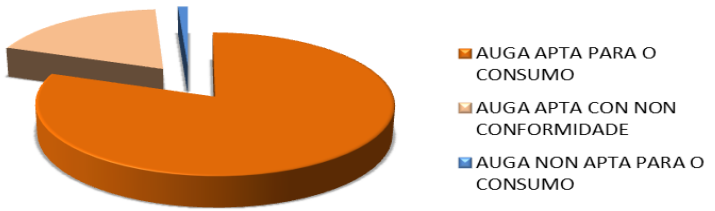

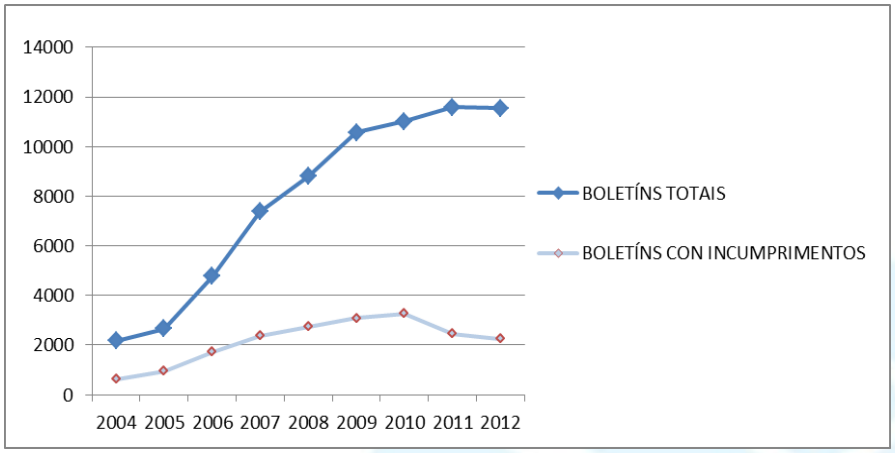
A maior parte dos tratamentos aplicados correspóndense ao tratamento de só desinfección (57%) ou tratamento A1 (17%), o que indica a calidade de partida das masas acuíferas de Galicia

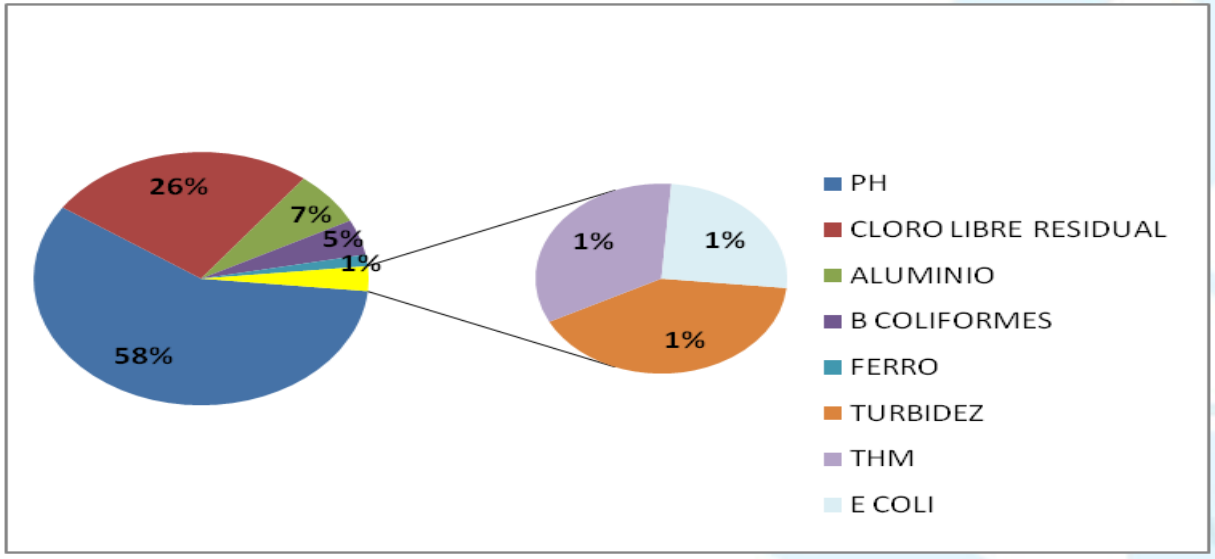

Resultados vixilancia sanitaria da calidade da auga de consumo (SINAC 2012)

Figura 19. Cualificación da auga no SINAC no ano 2012

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

Programa de vixilancia sanitaria das zonas de baño de Galicia

Informe final
Tempada de baño 2013

Introdución

Definición auga de baño

- Augas superficiais onde se prevexa que poidan bañarse un número importante de persoas
- Non exista unha prohibición ou recomendación permanente de non bañarse

Contaminación microbiolóxica (orixe fecal)

Riscos para a saúde (gastroenterite) → Non gravidade
Elevado número persoas expostas

Prioridade: *difusión da información*

CONSELLERÍA DE SANIDADE

Obxectivos

Minimizar os riscos de contraer enfermidades ao bañarse nas augas marítimas ou continentais

Específicos

- Vixiar e clasificar as augas das zonas de baño censadas
- Identificar as verteduras que poidan supoñer unha deterioración da salubridade das zonas de baño
- Facilitar que todos os usuarios das zonas de baño dispoñan de información sobre a calidade microbiolóxica das augas durante a tempada de baño
- Informar as entidades con responsabilidade na súa xestión sobre as condicións das augas de baño

Competencias concellos

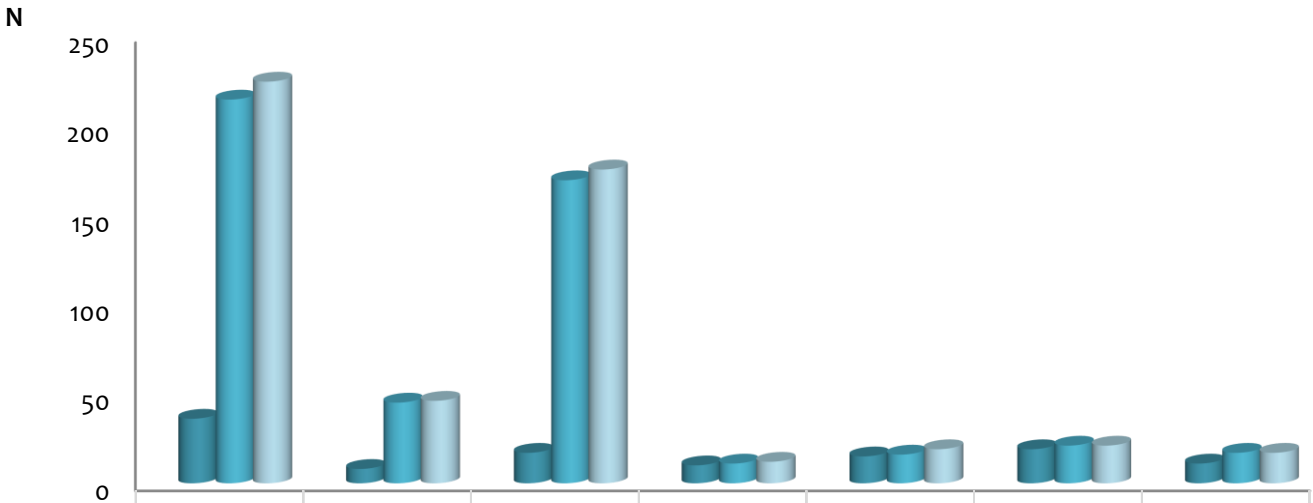
Determinar as causas da contaminación, adoptar medidas de xestión para previr, reducir o eliminar estas causas e advertir aos usuarios da calidade da auga

Censo oficial de zonas de baño

494 zonas de baño . 514 puntos de mostraxe . 116 concellos

Fluxograma de creación do censo

1. Solicitude concellos
2. Avaliación solicitudes
3. Inclusión provisional nesa tempada
4. Avaliación completa e inclusión no censo

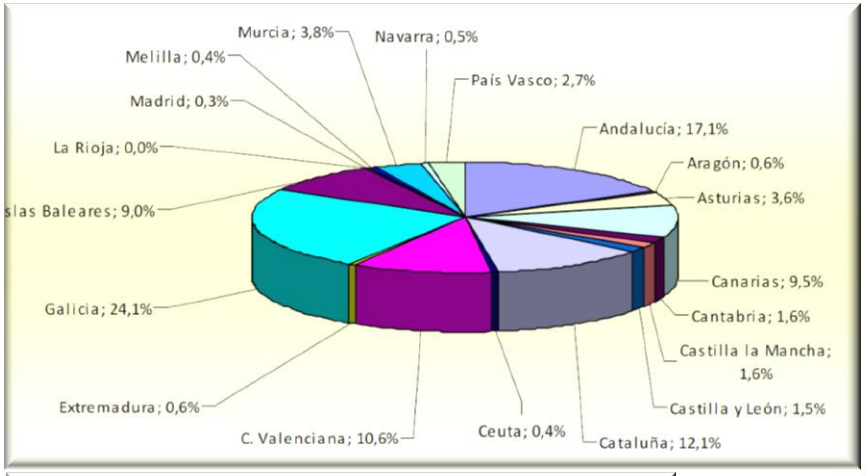
	A Coruña	Lugo	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
	Marítimas			Continentais			
Municipios	36	8	17	10	15	19	11
Zonas de baño	214	45	169	11	16	21	17
Puntos de mostraxe	224	46	175	12	19	21	17

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

Censo oficial de zonas de baño

Galicia . España . Europa - tempada 2012

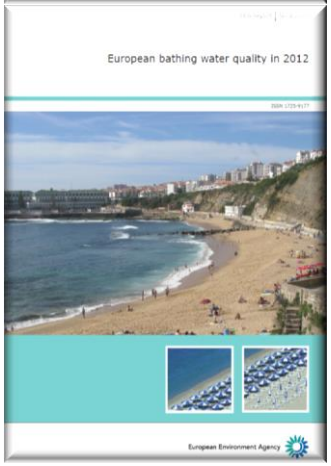

Table 2.1 Number of identified bathing waters in Europe in 2012 by countries, and assessment method for bathing water quality in the 2012 season

Country	Assessment method in 2012	Number of bathing waters identified in 2012	Number of *newly* identified bathing waters	Number of permanently closed bathing waters (identified in 2011, but not in 2012)
AT (Austria)	Transition	266	2	3
BE (Belgium)	New	123	0	0
BG (Bulgaria)	Transition	93	0	0
CY (Cyprus)	New	112	0	1
CZ (Czech Republic)	New	160	1	26
DE (Germany)	New	2 295	11	28
DK (Denmark)	New	1 090	6	46
EE (Estonia)	New	54	1	2
ES (Spain)	New	2 156	11	7
FI (Finland)	New	320	0	5
FR (France)	Transition	3 322	24	15
GR (Greece)	New	2 155	0	0
HU (Hungary)	New	232	2	3
IE (Ireland)	Transition	136	1	1
IT (Italy)	Transition	5 509	19	26
LT (Lithuania)	New	114	5	5
LU (Luxembourg)	New	11	0	9
LV (Latvia)	New	46	0	0
MT (Malta)	New	87	0	0
NL (Netherlands)	New	696	14	8
PL (Poland)	Transition	221	12	26
PT (Portugal)	New	526	11	0
RO (Romania)	Transition	49	0	0
SE (Sweden)	New	448	3	0
SI (Slovenia)	Transition	47	0	0
SK (Slovakia)	New	33	0	1
UK (United Kingdom)	Transition	629	14	2
EU		20 930	137	214

Galicia en España

24,1%

España en Unión Europea

10,3%

Galicia en Unión Europea

2,46%

Tempada de baño: 1 de xuño - 30 de setembro

Mostraxes → **FISP**

- 9 na tempada
- 1 previa

4995 mostras de auga de baño totais

Análise das mostras → **Laboratorio de Saúde Pública de Galicia**

- Enterococos intestinais
- *Escherichia coli*

Clasificación sanitaria final

Directiva 2006/7/CE: resultados das catro últimas tempadas →

- Augas de calidade **EXCELENTE**
- Augas de calidade **BOA**
- Augas de calidade **SUFICIENTE**
- Augas de calidade **INSUFICIENTE**

Resultados

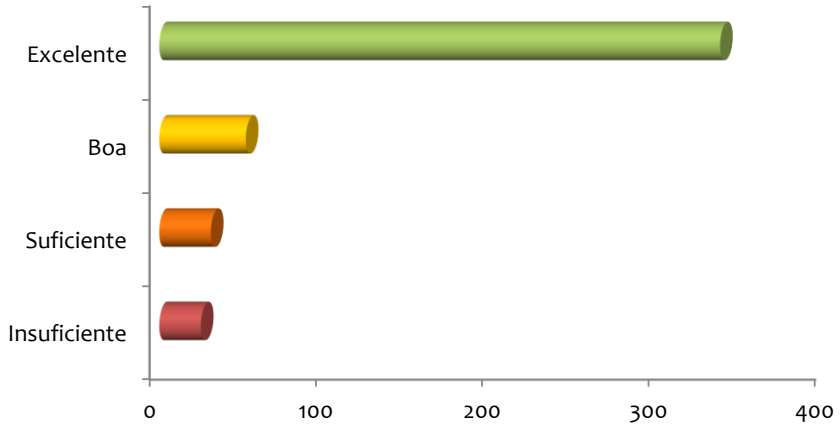
Clasificación sanitaria final	Núm. puntos de mostraxe	%
Excelente	367	71,4
Boa	75	14,6
Suficiente	39	7,6
Insuficiente	33	6,4

Cumprimento do programa:

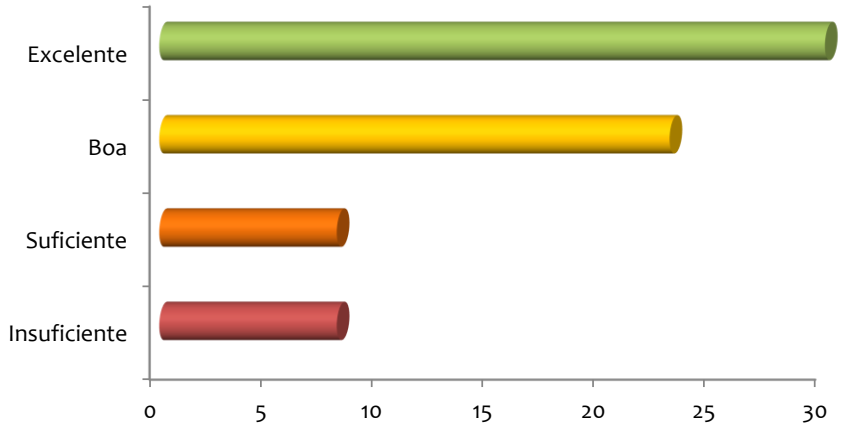
IPM = 99,9%

GCC = 100%

Augas marítimas

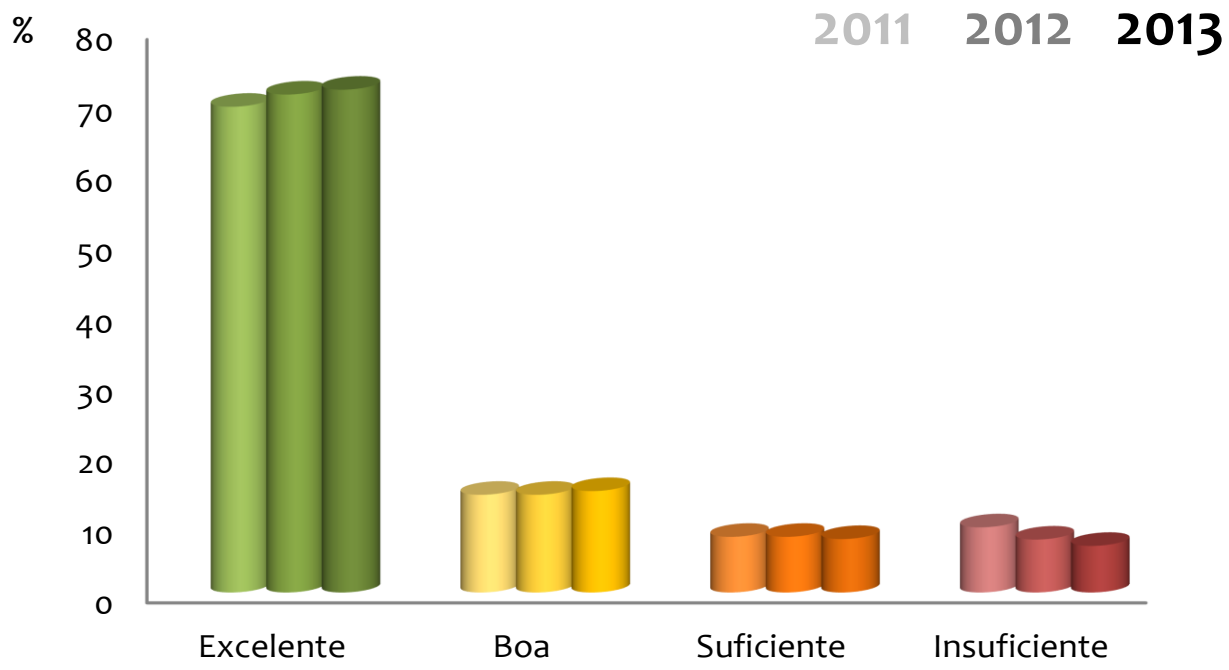

Augas continentais

Resultados

Comparación coas tempadas anteriores

Conclusións

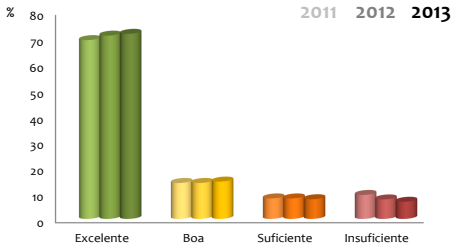
71,4% clasificación sanitaria excelente

Axeitado cumprimento do programa → IPM = 99,9%
GCC = 100%

Información periódica da clasificación sanitaria na Internet

Tendencia de mellora da calidade das augas de baño

Concellos:

- Actuacións nas praias con clasificación sanitaria insuficiente
- Sinalización correcta

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

galicia

Programa de Prevención e Control da Lexionelose

Lexionelose: é unha enfermidade bacteriana de orixe ambiental que sole presentar dúas formas clínicas diferenciadas:

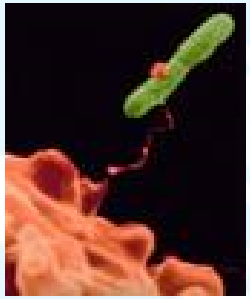
- Infección pulmonar ou "enfermidade do lexionario"
  - Pneumonía atípica
  - Incubación de 2-10 días
  - Homes de 40-70 anos
  - Tratamento antibiótico
  - Letalidade 5-80%
- Forma non pneumónica ou "febre de Pontiac"
  - Cadro tipo gripal
  - Incubación de 5-66 horas
  - Carácter leve
  - Tratamento sintomático

Familia *Legionelacea:*
- 1 so xénero *legionella*
- mais de 48 especies

L. pneumophila serogrupo 1 causa 85 % das infeccións

Vive en ambientes acuáticos naturais, vive en amebas

Temperaturas:
- multiplica entre 20-45 ºC
- óptima 35-37ºC
- destrúese a 70ºC.

A transmisión a persoas é por aerosois

Clasificación das instalación de risco segundo o Real Decreto 865/2003

Instalacións con **maior probabilidade** de proliferación e dispersión de lexionella

- Torres de refrixeración e condensadores evaporativos
- Sistemas de auga quente sanitaria con acumulador e circuíto de retorno
- Sistemas de auga climatizada con axitación constante e recirculación a través de chorros de alta velocidade ou a inxección de aire (spas, jakuzzis, piscinas, vasos ou bañeiras terapéuticas, bañeiras de hidromasaxe, tratamentos con chorros a presión, outras).
- Centrais humidificadoras industriais

Clasificación das instalación de risco segundo o Real Decreto 865/2003

Instalacións con **menor probabilidade** de proliferación e dispersión de lexionella

- Sistemas de instalación interior de auga fría de consumo humano (tubarias, depósitos, alxibes), cisternas ou depósitos móbiles e auga quente sanitaria sen circuíto de retorno
- Equipos de enfriamento evaporativo que pulvericen auga, non incluídos no apartado 2.1º
- Humectadores
- Fontes ornamentais
- Sistemas de rego por aspersión no medio urbano
- Sistemas de auga contra incendios
- Elementos de refrixeración por aerosolización, ao aire libre
- Outros aparatos que acumulen auga e poidan producir aerosois

Clasificación das instalación de risco segundo o Real Decreto 865/2003

Instalacións de risco en **terapia respiratoria**

- Equipos de terapia respiratoria
- Respiradores
- Nebulizadores
- Outros equipos médicos en contacto coas vías respiratorias

Desenvolvemento do programa

Busca activa de instalacións de risco

- coordinación cos responsables do programa de biocidas
- bases de datos de actividades económicas susceptibles de ter instalacións de risco (IAE), etc...
- notificacións regulamentadas na normativa (titulares e empresas instaladoras)
- aparición de novas instalacións durante as inspeccións

• Avaliación do risco das instalacións censadas

- torres de arrefriamento ou condensadores evaporativos
- auga quente sanitaria
- spas

Alimentación do sistema de información

- Carga de datos no programa INFOSAUDE

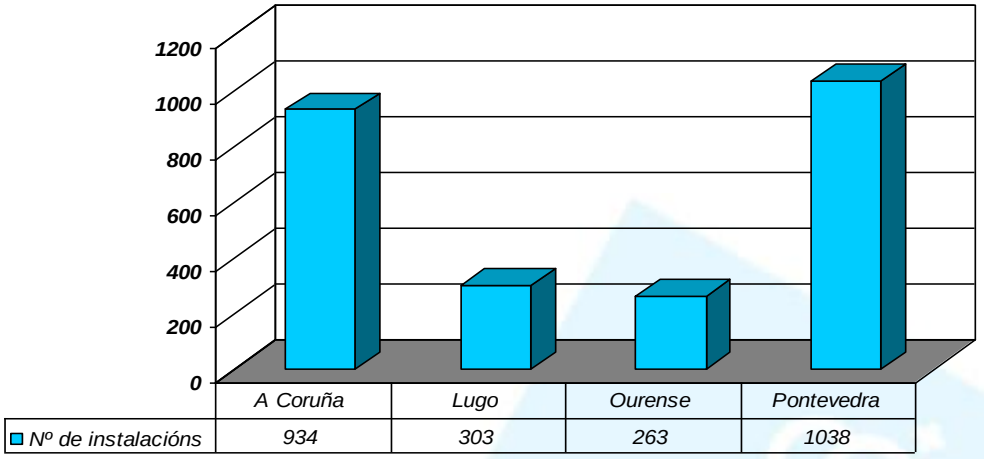
Control das entidades de formación

- As autorízanse pola DXIXSP a proposta da XT
- Os cursos teñen unha duración mínima de 25 horas.
- Contidos: importancia sanitaria da lexionelose, lexislación, limpeza e desinfección, saúde pública e saúde laboral, instalacións de risco, identificación de puntos críticos e practicas
- Unha inspección por entidade e provincia dos cursos que se impartan
- Pódese revogar a autorización se non supera o control de calidade

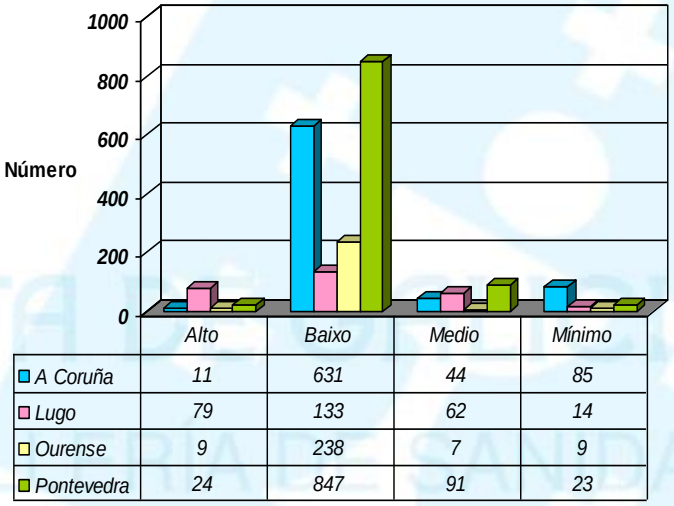
TIPO INSTALACION	Total
Sistemas de A.Q.S. con acumulación y con retorno	1.238
Torres de refrixeración	611
Condensadores evaporativos	345
A.Q.S. sen circuito de retorno	133
Sistemas de auga fria de consumo humano	159
Sistemas de auga climatizada con agitación constante y retorno	18
Outros aparatos que acumulen auga e poidan producir aerosois	17
Elementos de refrigeración por aerosolización, al aire libre	1
Fontes ornamentais	7
Humectadores	3
Nebulizadores	4
Sistema de auga contra incendios	1
Sistemas de rego por aspersión	1
Total xeral	2538

Nº entidades autorizadas	Cursos	Renocacións	Operadores formados	Renovación
22	42	10	470	110

Nº de instalacións

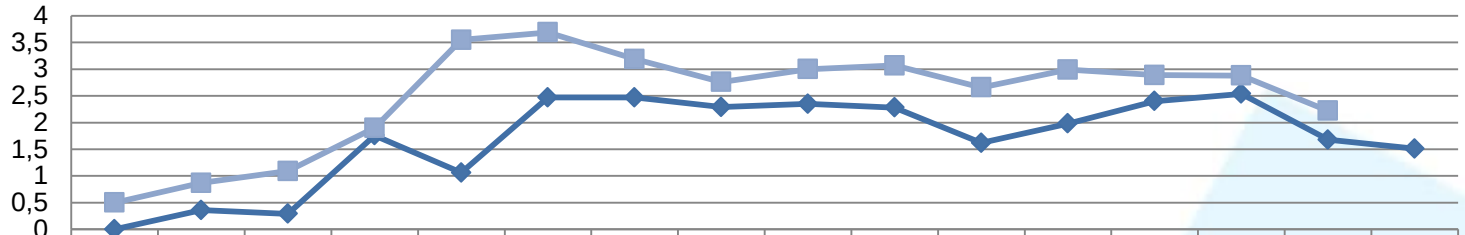

Avaliación de riscos das instalacións por provincia

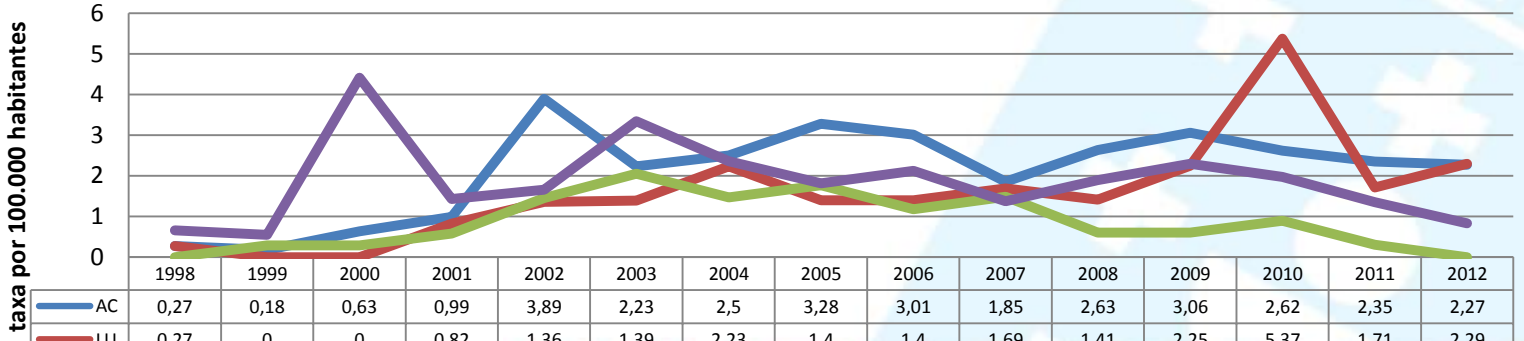

Casos/Tasas de incidencia

taxa lexionelose /100.000 habitantes

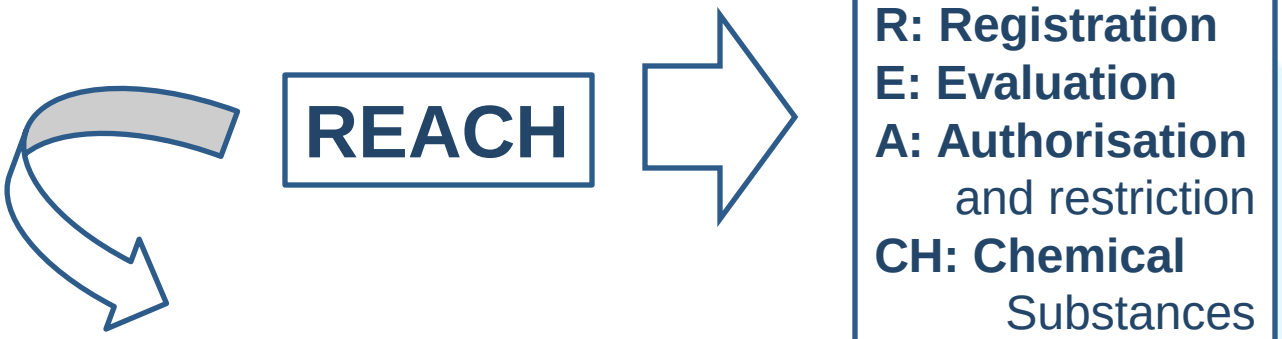
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Galicia	0	0,36	0,29	1,76	1,06	2,47	2,47	2,29	2,35	2,28	1,62	1,98	2,4	2,54	1,68	1,51
España	0,5	0,87	1,09	1,9	3,55	3,69	3,19	2,76	3	3,07	2,66	2,99	2,89	2,88	2,22	

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AC	0,27	0,18	0,63	0,99	3,89	2,23	2,5	3,28	3,01	1,85	2,63	3,06	2,62	2,35	2,27
LU	0,27	0	0	0,82	1,36	1,39	2,23	1,4	1,4	1,69	1,41	2,25	5,37	1,71	2,29
OU	0	0,29	0,29	0,58	1,45	2,05	1,47	1,77	1,18	1,48	0,6	0,6	0,89	0,3	0
PO	0,66	0,55	4,41	1,43	1,66	3,34	2,36	1,81	2,12	1,37	1,89	2,29	1,97	1,35	0,83

CONSELLERÍA DE SANIDADE

Programa de vixilancia sanitaria de substancias e produtos químicos

Reglamento (CE) nº 1907/2006 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 18 de diciembre de 2006, relativo al **registro**, la **evaluación**, la **autorización** y la **restricción** de las sustancias y preparados químicos (REACH), por el que se crea la Agencia Europea de Sustancias y Preparados Químicos, se modifica la Directiva1999/45/CE y se derogan el Reglamento (CEE) nº 793/93 del Consejo y el Reglamento (CE) nº 1488/94 de la Comisión así como la Directiva 76/769/CEE del Consejo y las Directivas 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE y 2000/21/CE de la Comisión

O REACH é unha reforma das **condicións de comercialización e de utilización** das sustancias e preparados químicos que pretende garantir

un elevado nivel de **protección da saúde** humana e do medio ambiente

a **libre circulación** de sustancias no mercado interior

O Regulamento baséase no principio que di que:

"corresponde aos fabricantes, importadores e usuarios intermedios garantir que soamente fabrican, comercializan ou utilizan sustancias que non afectan negativamente a saúde humana ou o medio ambiente"

A aplicación do Regulamento baséase en varios procedementos, aplicables en función do **perigo da sustancia** e do **volume de fabricación**, importación ou uso:

- Rexistro
- Avaliación
- Autorización
- Restricción

Rexistro

- propiedades físico-química e toxicolóxicas
- usos
- volúmenes previstos
- proposta de clasificación e etiquetaxe

Avaliación

- revisión do cumprimento dos requisitos

Autorización

- destinado ás sustancias extremadamente preocupantes (se concede autorizacións unicamente para usos específicos)

Restrición

- representan un risco inaceptable para a saúde ou o medio ambiente incluso se o volume é inferior a 1 tonelada/ano.

O REACH substitúe máis de 40 directivas e regulamentos e crea un sistema único aplicable a todos os produtos químicos

NOVIDADES

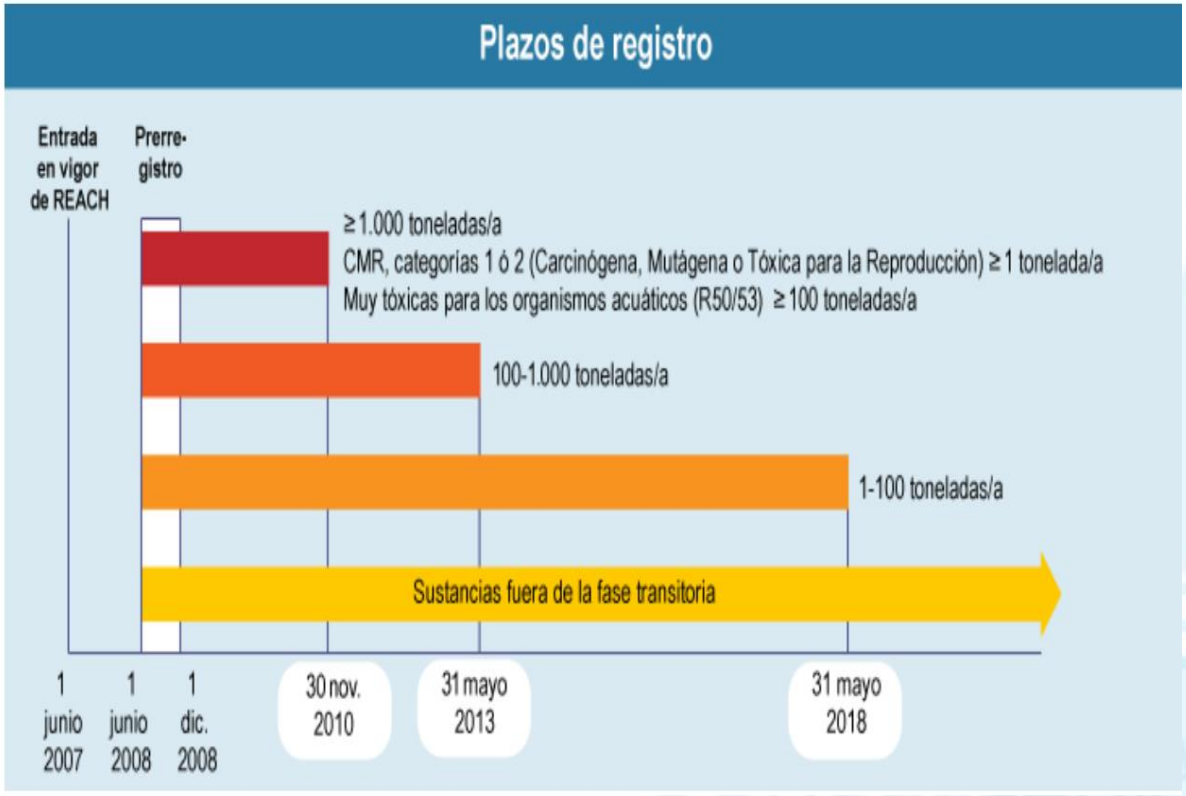
a ausencia de obrigación de rexistro por baixo dunha tonelada

un rexistro menos esixente e unha ausencia de expediente de seguridade química para as cantidades comprendidas entre 1 e 10 toneladas

custos máis reducidos para as PEME.

É moi importante que os axentes que teñan obrigacións de rexistro prerrexistren as súas sustancias en fase transitoria, xa que é a única forma de poder **beneficiarse dos prazos ampliados** para o seu rexistro.

Pola contra, deberán **suspender as súas actividades** que inclúan a fabricación ou importación das devanditas sustancias a partir do 1 de Xuño de 2018.

A ECHA informa de que foron prerexistradas unhas **143.000** substancias por aproximadamente **65.000** compañías

Fichas de Datos de Seguridade (FDS)

A FDS é unha recompilación de información das **propiedades das sustancias** e das **maneiras máis seguras de utilizalas**. É un método para transmitir información a través da **cadea de subministración.**

A persoa responsable de pór unha sustancia no mercado é a encargada de preparar unha FDS para as sustancias que reúnen os criterios para ser clasificadas como perigosas, ou son PBT (persistentes, bioacumulables e tóxicas) ou MPMB (moi persistentes e moi bioacumulables).

1) Identificación da sustancia ou preparado e da sociedade ou empresa.
2) Identificación dos perigos.
3) Composición/información sobre os compoñentes.
4) Primeiros auxilios.
5) Medidas de loita contra incendios.
6) Medidas en caso de derrame accidental.
7) Manipulación e almacenamento.
8) Control de exposición/protección persoal.
9) Propiedades físicas e químicas.
10) Estabilidade e reactividad.
11) Información toxicolóxica.
12) Información ecolóxica.
13) Consideracións sobre eliminación.
14) Información sobre o transporte.
15) Información regulamentaria.
16) Outros.

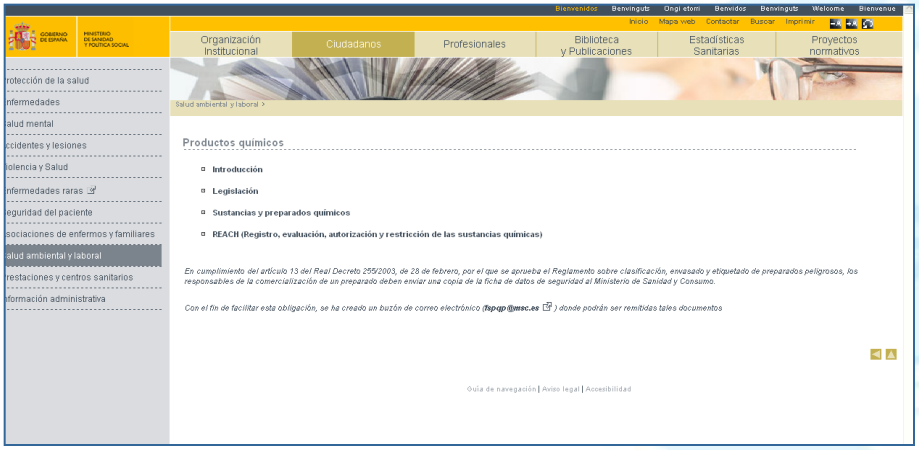
Desenvolvemento do programa

Busca activa de produtos con non conformidades

- no envasado,
- etiquetado
- fichas de datos de seguridade
- na comercialización ou utilización de produtos químicos

Xestión da Rede de Vixilancia, Inspección e Control de Produtos Químicos

- Sistema de Intercambio Rápido de Información (SIRPQ)

Produtos químicos para o tratamento da auga das piscinas

- Visitáronse 543 piscinas
- 1.371 produtos avaliados

Produtos químicos para o tratamento de augas de consumo humano

- 221 instalacións visitadas
- 255 produtos avaliados

Deterxentes e limpadores

- 30 fabricantes/distribuidores visitados
- 546 produtos avaliados

Participación en programas da UE sobre PQs

- Reach-En-Force 1
- EuroBiocides
- Euvichem
- ECLIPS
- SENSE

Chemical Legislation European Enforcement Network

CLEEN
European Enforcement Network

CONSELLERÍA DE SANIDADE

Programa de Control Sanitario de Establecementos e Servizos Biocidas

Biocidas

- as sustancias activas e preparados que conteñan unha o mais sustancias activas, presentados na forma en que son subministrados ao usuario, destinados a destruír, contrarrestar, neutralizar, impedir a acción ou exercer un control doutro tipo sobre calquera organismo nocivo por medios químicos ou biolóxicos

O Real Decreto 1054/2002, clasifica os biocidas en catro grupos

Grupo 1: DESINFECTANTES E BIOCIDAS XERAIS
Grupo 2: CONSERVANTES
Grupo 3: PRAGUICIDAS
Grupo 4: OUTROS BIOCIDAS

→ 23 TIPOS DE PRODUTOS

CONSELLERÍA DE SANIDADE

- ✓Tipo de produto 1. Biocidas para a hixiene humana
- ✓Tipo de produto 2. Desinfectantes utilizados nos ámbitos da vida privada e da saúde pública e outros biocidas
- ✓Tipo de produto 3. Biocidas para a hixiene veterinaria:
- ✓Tipo de produto 4. Desinfectantes para as superficies que estean en contacto con alimentos e pensos
- ✓Tipo de produto 5. Desinfectantes para auga potable

- ✓Tipo de produto 6. Conservantes para produtos envasados
- ✓Tipo de produto 7. Conservantes para películas.
- ✓Tipo de produto 8. Protectores para madeiras
- ✓Tipo de produto 9. Protectores de fibras, coiro, caucho e materiais polimerizados
- ✓Tipo de produto 10. Protectores de mampostería
- ✓Tipo de produto 11. Protectores para líquidos utilizados en sistemas de refrixeración y en procesos industriais
- ✓Tipo de produto 12. Produtos antimoho
- ✓Tipo de produto 13. Protectores de líquidos de metalistería

- ✓Tipo de produto 14. Rodenticidas
- ✓Tipo de produto 15. Avicidas
- ✓Tipo de produto 16. Molusquicidas
- ✓Tipo de produto 17. Piscicidas
- ✓Tipo de produto 18. Insecticidas, acaricidas e produtos para controlar outros artrópodos
- ✓Tipo de produto 19. Repelentes e atraíntes

- ✓Tipo de produto 20. Conservantes para alimentos ou pensos
- ✓Tipo de produto 21. Produtos antiincrustantes
- ✓Tipo de produto 22. Líquidos para embalsamamento e taxidermia
- ✓Tipo de produto 23. Control de outros vertebrados

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad

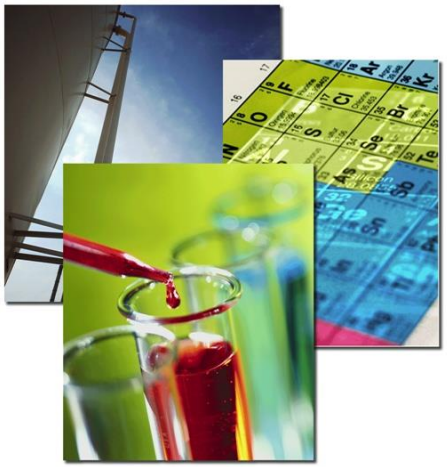
Consellería de Sanidade

Registro Oficial de biocidas (ROB)

Rexistro Oficial de Establecementos e Servizos Biocidas (ROESB)

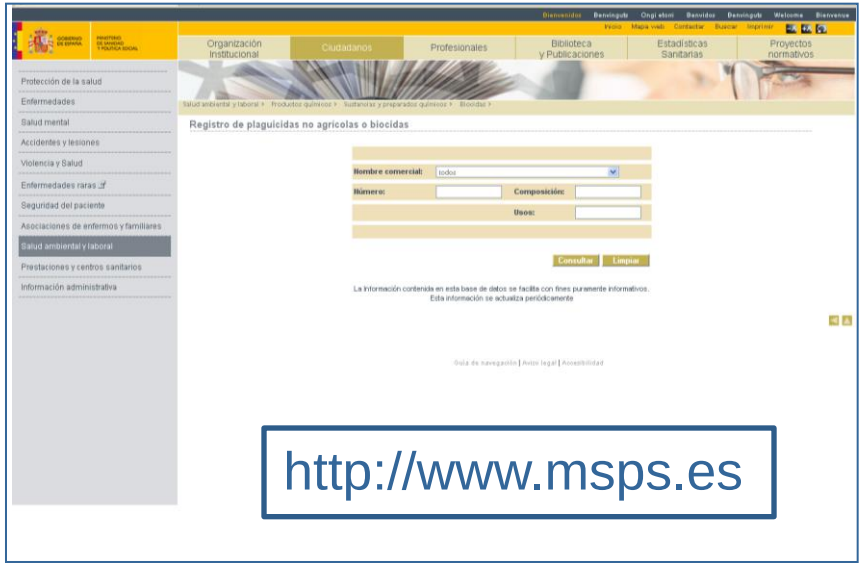

Avaliación para o rexistro, autorización e comercialización de biocidas

Fabricación, envasado, almacenzamento , comercialización e servizos de aplicación

Causas dos principais incidentes rexistrados cos produtos biocidas

- A mestura non autorizada de produtos
- Un método de aplicación non apropiado
- A aplicación en presenza de persoas
- A reiteración dos tratamentos
- Non respectar os prazos de seguridade
- A deficiente ventilación do local tratado
- A ausencia de información sobre tratamentos
- Falta de formación dos aplicadores

Plan de actuacións fronte aos posibles efectos das altas temperaturas sobre a saúde

As vagas de calor poden producir diferentes efectos nocivos na saúde humana, que poden levar á morte.

Estes danos prodúcense polo efecto directo do calor ou indirectamente, xa que o calor ambiental pode empeorar o estado de saúde de persoas previamente enfermas.

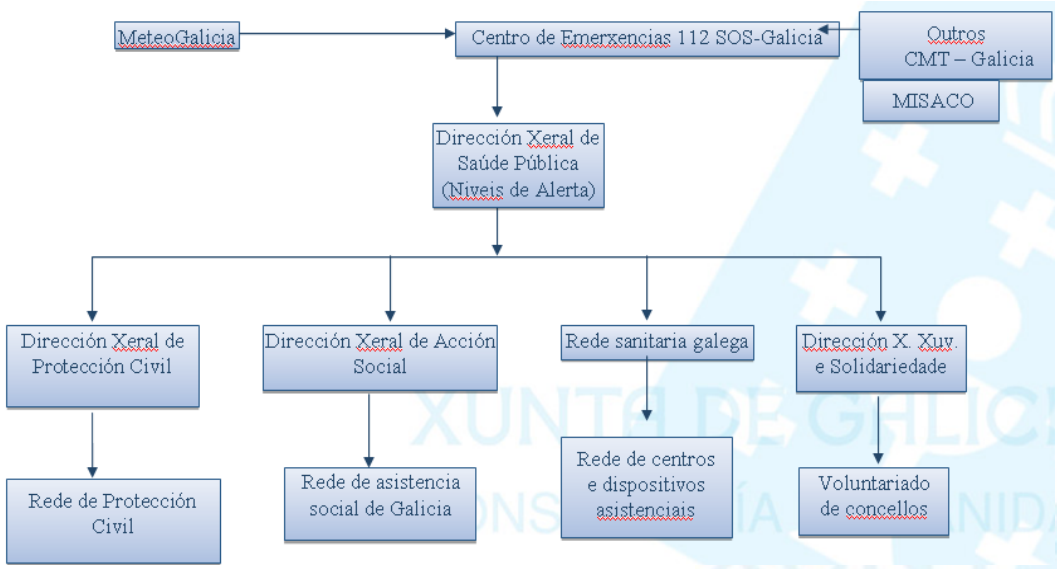

Actívase a principios de xuño e se desenvolve ata mediados de setembro

Diariamente MeteoGalicia facilita información sobre os niveis de alerta detectados e os concellos afectados

En función destes datos a DXIXSP activa os distintos niveis contemplados no plan.

IST: Índice de sensación térmica

P95 IM: Percentil 95 do índice de Missenard

Limite de risco: limiar do valor real do índice de sensación térmica > 24ºC

limiar de temperatura mínima 20ºC

galicia

Nivel 0, Situación de normalidade

- cando para ese día e os dous seguintes o valor preditivo do IST < P95IM

Nivel 1ª Pre-alerta

- cando para os tres días anteriores o valor real do IST foi < P95IM
- para ese día e os dous posteriores o valor predictivo IST ≥ P95IM, e >24 ºC, e o
- valor predictivo da Tº mínima > 20ºC

Nivel1 b Alerta

- cando para un ou dous dos tres días anteriores o valor real do IST foi ≥ P95IM,
- e > de 24ºC, e a Tº mínima > 20ºC
- a mesma predición para ese día e os dous posteriores

Nivel 2 Alerta

- cando os valores reais dos tres días anteriores e os predictivos para ese día,
- e os dous posteriores, o IST ≥ P95IM e > 24ºC e a T mínima >20ºC

Nivel 1-0 Saída

- estando en situación de alerta , existe a predición de remate da mesma ao día seguinte ou a os dous días.

Preparar a sistemática de difusión da información en función da clase de receptores e posta en marcha do sitema de vixilancia da morbilidade (061)

Actívase o sistema de vixilancia epidemiolóxica da morbilidade relacionada coa vaga nos hospitais da provincia ou provincias implicadas

Comunícanse as predicións a: D. X. Protección Civil (112-SOS GALICIA) DX Xuventude e Solidariedade, DX Acción Social

Comunícase a predición aos concellos potencialmente afectados

Contáctase co epidemiólogo do SAEG (Servizo de Alerta Epidemiolóxica de Galicia) para que sexa punto de referencia.

Comunicación da alerta os organismos implicados e posta en marcha do sistema de vixilancia da morbilidade hospitalaria

Utilizar os medios dispoñibles necesarios para diminuir o impacto do calor

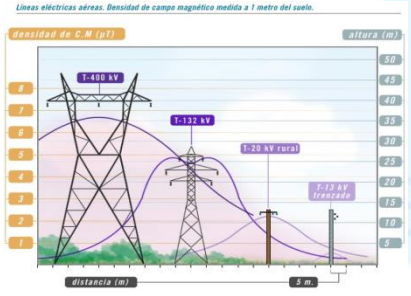
CONSELLERIA DE SANIDADE

Efectos de los campos electromagnéticos sobre a saúde

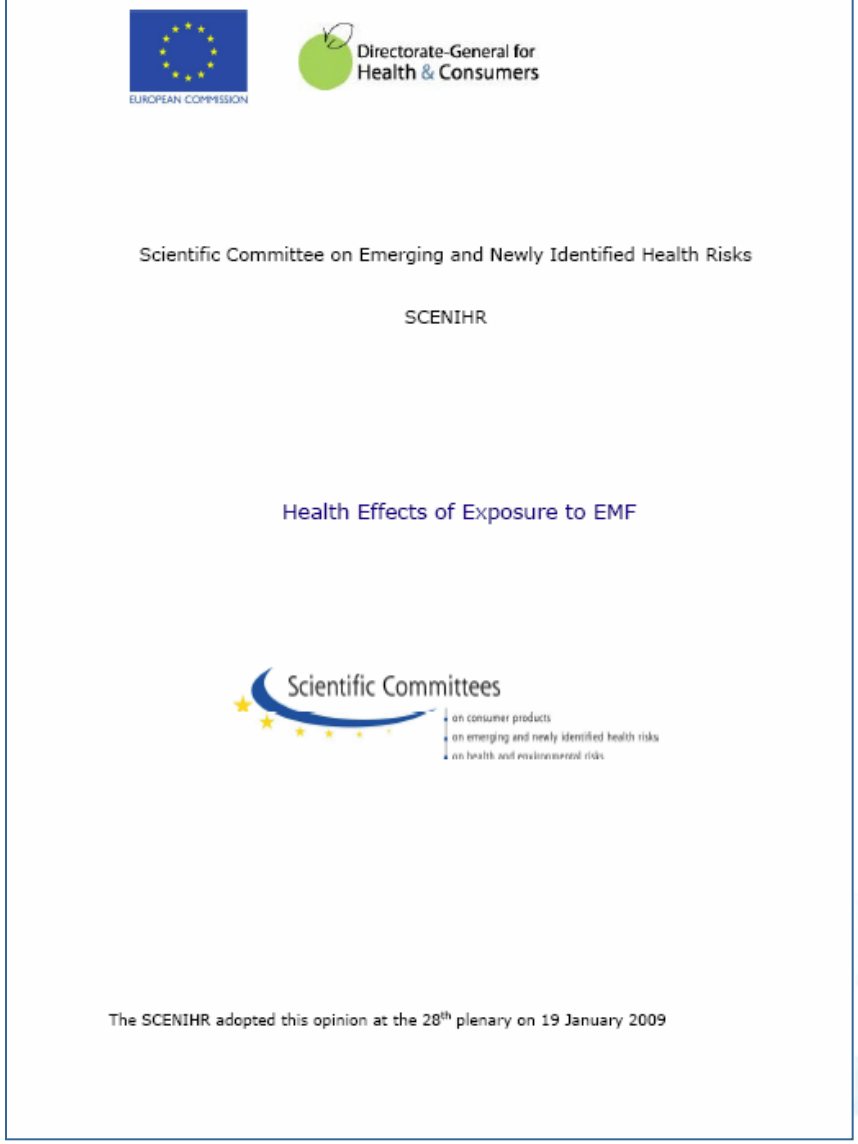
Existe unha normativa estatal que establece as condicións de protección do espazo radioeléctrico, restricións ás emisións radioeléctricas e medidas de protección sanitaria fronte a emisións radioeléctricas (R. D. 1066/2001, de 28 de setembro).

- O Ministerio de Industria, Turismo y Comercio correspóndelle a autorización, inspección e control das instalacións de telefonía móbil
- O Ministerio de Sanidad y Consumo é responsable da adaptación ao progreso científico dos límites de protección sanitaria do R.D. citado
- A Consellería de Sanidade correspóndelle a avaliación sanitaria dos riscos por emisións radioeléctricas

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Health & Consumers

Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks

SCENIHR

Health Effects of Exposure to EMF

Scientific Committees
on consumer products
on emerging and newly identified health risks
on health and environmental risks

The SCENIHR adopted this opinion at the 28th plenary on 19 January 2009

Revisada a abundante información científica publicada, non se pode afirmar que a exposición a CEM (campos electromagnéticos) dentro dos límites establecidos na lexislación vixente, produza efectos adversos para a saúde humana. Polo tanto, o cumprimento da citada normativa é suficiente para garantir a protección da poboación.

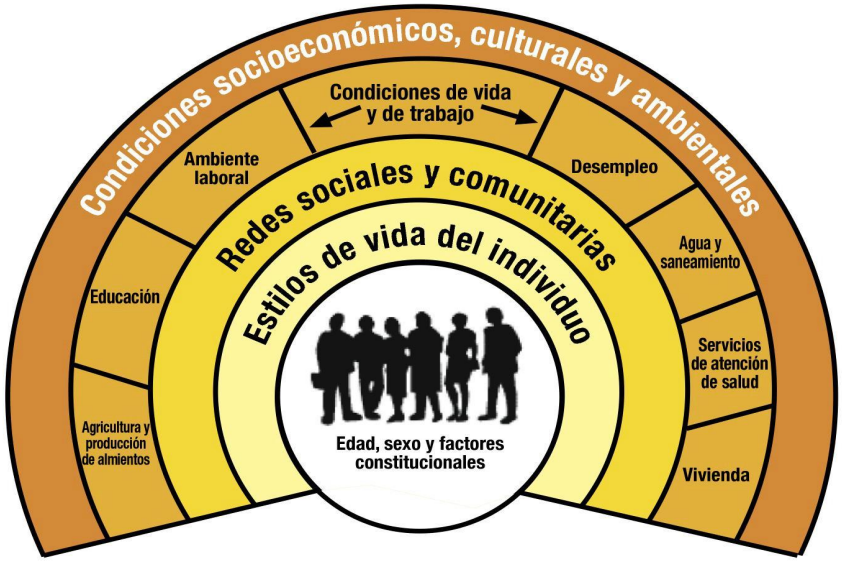
Estrategia para mejorar la salud

la salud está fuertemente influenciada por el entorno, por cómo viven, trabajan, comen, se mueven o disfrutan su tiempo de ocio las personas

Estas condiciones de vida no dependen exclusivamente de decisiones individuales, sino que están determinadas por factores sociales, culturales, económicos o medioambientales

Las decisiones políticas que influyen sobre la salud de las personas no sólo, ni de manera más significativa, son las relacionadas con los servicios o las políticas sanitarias, sino fundamentalmente las tomadas en otros ámbitos públicos y privados, políticos y civiles

Modelo Socioeconómico de Salud

Estrategia para mejorar la salud

Modelo Socioeconómico de Salud

Si la salud pública realmente pretende aumentar su contribución a la mejora de la salud de la población, necesita una transformación sustancial

En dicha transformación debería destacar una dimensión de la salud en la acción de gobierno, formulada hacia «la salud en todas las políticas»

HERRAMIENTA

Si se pretende aplicar necesita, entre otros elementos, que se introduzca la evaluación del impacto en salud

Salud en todas las políticas supone identificar y actuar sobre los determinantes de la salud presentes en ámbitos no sanitarios, tales como la educación, el mercado laboral, el urbanismo, la vivienda o las políticas de inmigración, entre otros, en los cuales se generan o transmiten desigualdades sociales

Avaliación de Impacto en Saúde (AIS)

Proxecto para o deseño da súa implantación en Galicia

AIS

Organización Mundial de la Salud

Combinación de procedementos, métodos e ferramentas polas que unha política, programa ou proxecto pode ser avaliada en función dos séus potenciais efectos sobre á saúde da poboación e da distribución destes na dita poboación

- **Ofrece información aos decisores, sobre as implicacións en saúde que teñen as políticas**
- **Utiliza a mellor evidencia científica dispoñible**
- **Ten en conta valores como a democracia, a equidade, o desenvolvemento sostible e o uso ético da evidencia**
- **Evaluación a priori: eficiencia**

Obxectivo

Implementar a metodoloxía da AIS en Galicia como estratexia (Saúde en Todas as Políticas)

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

Xustificación

A saúde depende de factores económicos, sociais e políticos controlados por políticas non sanitarias

Poboación sana: recurso esencial para o crecemento e desarrollo económico dun país

Todos os axentes e órganos de goberno deben integrar a saúde e os seus determinantes no deseño das suas políticas e programas. Metodoloxía: AIS

Experiencia

15 anos
Iniciativas comunitarias
- Inglaterra, Gales, Suecia, Finlandia e Holanda
- Mais recente: Canadá, Australia, Nueva Zelanda e Estados Unidos

EIS en España

Lei 33/2011 GENERAL DE SALUD PÚBLICA. Art 35: *As Administracións públicas deberán someter a EIS as normas, plans, programas e proxectos que seleccionen por ter un impacto significativo na saúde, nos termos previstos*

Ademais, nas leis de saúde pública de:
- Cataluña e Baleares: elaboración non obrigatoria
- Andalucía: informe EIS preceptivo nos procedementos de aprobación dos plans e programas que se elaboren ou aproben pola Administración cunha clara incidencia na saúde

Próximas actuacións

Crear un grupo de traballo multipidisciplinar que lidere o proxecto, que profundice no coñecemento da AIS e defina o marco de actuación

Seleccionar un proxecto piloto para implementar a metodoloxía e ver a súa utilidade

Elaborar un proxecto da Consellería coas liñas estratéxicas para a implementación da AIS en Galicia

Visión

A AIS supón unha ferramenta moi útil na toma de decisións baseadas na evidencia científica e que aporta as alternativas mais eficientes para acadar o maior impacto na mellora da saúde da poboación

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Innovación
e Xestión da Saúde Pública

galicia

MOITAS GRAZAS POLA SÚA ATENCIÓN

angel.gomez.amorin@sergas.es